

**ФАЛЬСИФІКАЦІЯ ФІНАНСОВИХ ДОКУМЕНТІВ ТА ЗВІТНОСТІ ФІНАНСОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ,
ПРИХОВУВАННЯ НЕПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ФІНАНСОВОЇ УСТАНОВИ АБО ПІДСТАВ
ДЛЯ ВІДКЛИКАННЯ (АНУЛЮВАННЯ) ЛІЦЕНЗІЇ ФІНАНСОВОЇ УСТАНОВИ: ОКРЕМІ АСПЕКТИ**

Плужнік О.І., професор кафедри кримінального права та кримінології ОДУВС, к.ю.н., доцент

Реформування системи господарювання держави, зростання ролі підприємництва в економіці викликало необхідність змін як в соціально-економічній, політичній та правових сферах життя так і в законодавстві нашої держави. Тому актуальним на сьогодні є теоретичне дослідження злочинів у сфері господарської діяльності.

Дослідженню найбільш спірних проблем щодо цього напрямку присвятили свої роботи такі вчені, як П.П. Андрушко, П.С. Берзін, Б.В. Волженкін, Н.О. Гуторова, О.О. Дудоров, І.А. Клепицький, В.О.Навроцький, Є.Л. Стрельцов, В.Я.Тацій, В.І. Тюнін, Т.Д. Устінова, М.І. Хавронюк, П.С. Яні та інші. Окремі дослідження проводив Бобонич Є.Ф., Грек Б.М., Лантінов Я.О., Фролова О.Г.

Чинний Кримінальний кодекс України доповнено та доопрацьовано рядом норм. Зокрема, відповідно Закону України № 629-VIII від 16.07.2015 року групу злочинів у сфері господарської діяльності доповнено статтею 220-2 КК України «Фальсифікація фінансових документів та звітності фінансової організації, приховування неплатоспроможності фінансової установи або підстав для відкликання (анулювання) ліцензії фінансової установи» [3]. Термін дії її не значний тому практика застосування наданої норми ще відсутня. Проте, на наш погляд, є актуальним розглянути окремі аспекти наданої статті які, на наш погляд, заслуговують на увагу.

Диспозиція статті складається із однієї частини, яка визначає, що внесення змін до документів або реєстрів бухгалтерського обліку або внесення у звітність фінансової установи завідомо неповних або недостовірних відомостей про угоди, зобов'язання, майно установи, у тому числі яке перебуває в довірчому управлінні, чи про фінансовий стан установи, чи підтвердження такої інформації, надання такої інформації Національному банку України, опублікування чи розкриття такої інформації в порядку, визначеному законодавством України, якщо ці дії вчинені з метою приховування ознак банкрутства чи стійкої фінансової неспроможності або підстав для обов'язкового відкликання (анулювання) у фінансової установи ліцензії або визнання її неплатоспроможною, - караються за ст. 220-2 КК України [3].

Відповідно змісту статті предметом злочину є: документи або реєстри бухгалтерського обліку або звітність фінансової установи; завідомо неповні або недостовірні відомості (інформація). Інформацію (відомості) можна класифікувати (згрупувати), як: відомості про угоди, зобов'язання, майно установи, у тому числі яке перебуває в довірчому управлінні, чи про фінансовий стан установи.

Слід визначити, що законодавець у диспозиції статті використовує такі поняття як «документи» або «реєстри бухгалтерського обліку» або «звітність фінансової установи», завідомо неповні або недостовірні відомості (інформація). У назві статті законодавець використовує «фальсифікація фінансових документів та звітності фінансової організації...». Слово документ латинського походження, що означає "доказ". Визначення понять «документ», «інформація» надає Закон України «Про інформацію». Зокрема, документ - це матеріальний носій, що містить інформацію, основними функціями якого є її збереження та передавання у часі та просторі [1]. Первинний документ - документ, який містить відомості про господарську операцію та підтверджує її здійснення [2]. Інформація це будь-які відомості та/або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді [1].

Бухгалтерський облік є обов'язковим видом обліку, який ведеться підприємством. Поняття «бухгалтерського обліку» визначено у Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» як процес виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі інформації про діяльність підприємства зовнішнім та внутрішнім користувачам для прийняття рішень. Бухгалтерський облік на підприємстві ведеться безперервно з дня реєстрації підприємства до його ліквідації. Метою ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності є надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства. На основі даних бухгалтерського обліку підприємства зобов'язані складати фінансову звітність (ч.1 ст. 11. Загальні вимоги до фінансової звітності). Фінансова звітність - бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період [2]. Фінансова звітність підприємства (крім бюджетних установ, представництв іноземних суб'єктів господарської діяльності та суб'єктів малого підприємництва, визнаних такими відповідно до чинного законодавства) включає: баланс, звіт про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів, звіт про власний капітал та примітки до звітів. Фінансова звітність повинна містити всю інформацію про фактичні та потенційні наслідки господарських операцій та подій, здатних вплинути на рішення, що приймаються на її основі. Фінансова звітність, яка відображає фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів юридичної особи та її дочірніх підприємств як єдиної економічної одиниці називається консолідована фінансова звітність. Але слід зауважити, що законодавець не уточнює (не визначає) у диспозиції статті внесення змін в яку саме звітність фінансової установи внесення завідомо неповних або недостовірних відомостей. Так, види звітності, наприклад, що використовують грошовий вимірник і ґрунтуються на даних бухгалтерського обліку, є фінансова, податкова, статистична та інші.

Тому, на підставі викладеного, з метою узгодження понять «документ» та «фінансовий документ» які мають розбіжність у назві статті і в диспозиції, пропонуємо звужити його зміст. У диспозиції статті це поняття визначити як «фінансовий документ». Поняття «звітність» у диспозиції статті розуміти як більш широке поняття, а саме не тільки фінансова звітність але і інша (наприклад, податкова, статистична та інші).

Література:

1. Про інформацію. Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII. (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, N 48, ст.650). Електронний ресурс. Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні. Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV. (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999, N 40, ст.365). Електронний ресурс. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
3. Кримінальний кодекс України. Закон України від 05.04.2001 № 2341-III. Електронний ресурс. Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14/page2>.